

درس دهم

یاری از نماز و روزه

خدای مهربان برای زندگی ما انسان ها برنامه ای تنظیم کرده که در بردارنده احکام و وظایف گوناگونی در ارتباط با خدا، خود، خانواده، جامعه و خلقت است تا انسان در مسیر نزدیک شدن به خدا گام بردارد و به رستگاری در دنیا و آخرت برسد.

دو فایده نماز عبارت اند از: ۱- یاد خدا، ۲- دوری از گناه.

مهم ترین فایده روزه نیز عبارت است از: تفوا که در این درس به فایده دوم نماز که با فایده روزه یعنی تقوا ارتباط دارد

حفاظت تقوا خودنگهداری

مَثَل انسان های بی تقوا مَثَل سوارکارانی است که سوار بر اسب های چموش و سرکش شده اند که لجام را پاره کرده و اختیار را از دست سوارکار گرفته اند؛ به بالا و پایین می پرند و عاقبت، سوارکار را در آتش می افکنند. اما مَثَل آدم های باتقوا، مَثَل سوارکارانی است که بر اسب های رام سوار شده اند و لجام اسب را در اختیار دارند و راه می پیمایند تا اینکه وارد بهشت شوند (امام علی (ع))

تفاوت اصلی میان این دو سوارکار که یکی به هلاکت می رسد و دیگری به رستگاری، در سرکشی و لجام گسیختگی اسب یکی از آنها، و رهوار و مطیع بودن اسب دیگری است.

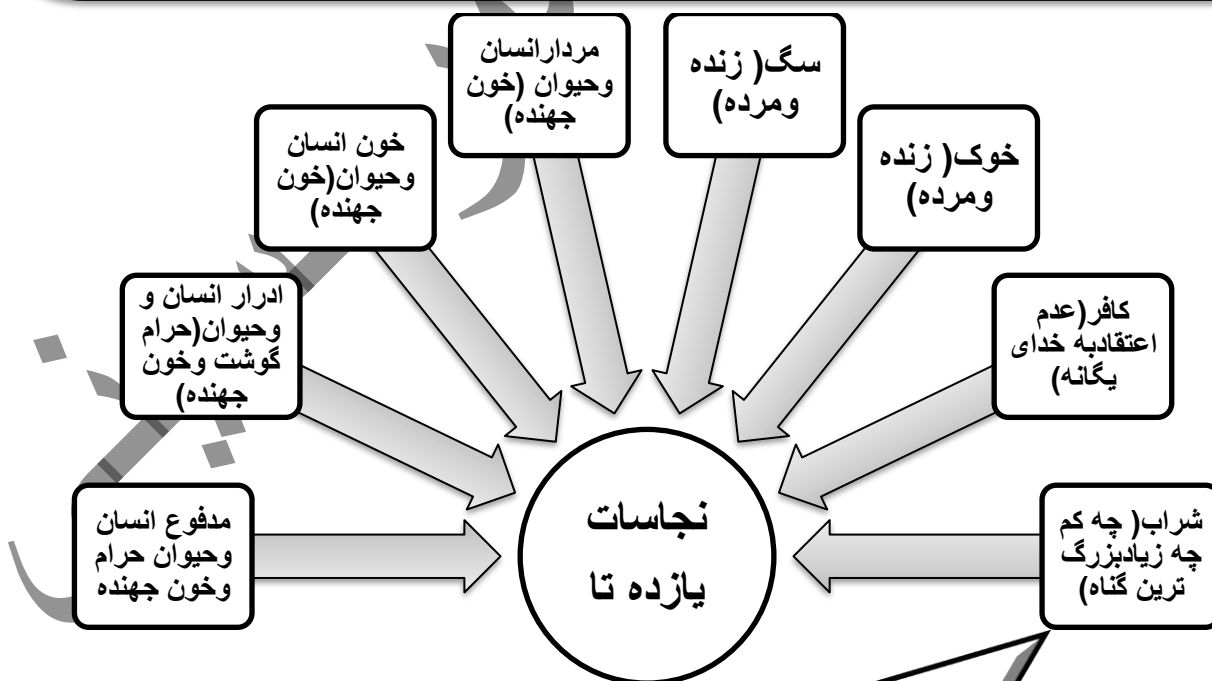
چگونه تقوا را در خود به وجود آوریم که بتوانیم در مواقع خطر بر خود مسلط باشیم و از گناه دوری کنیم؟
(نماز و روزه)

نماز و بازدارندگی از گناه

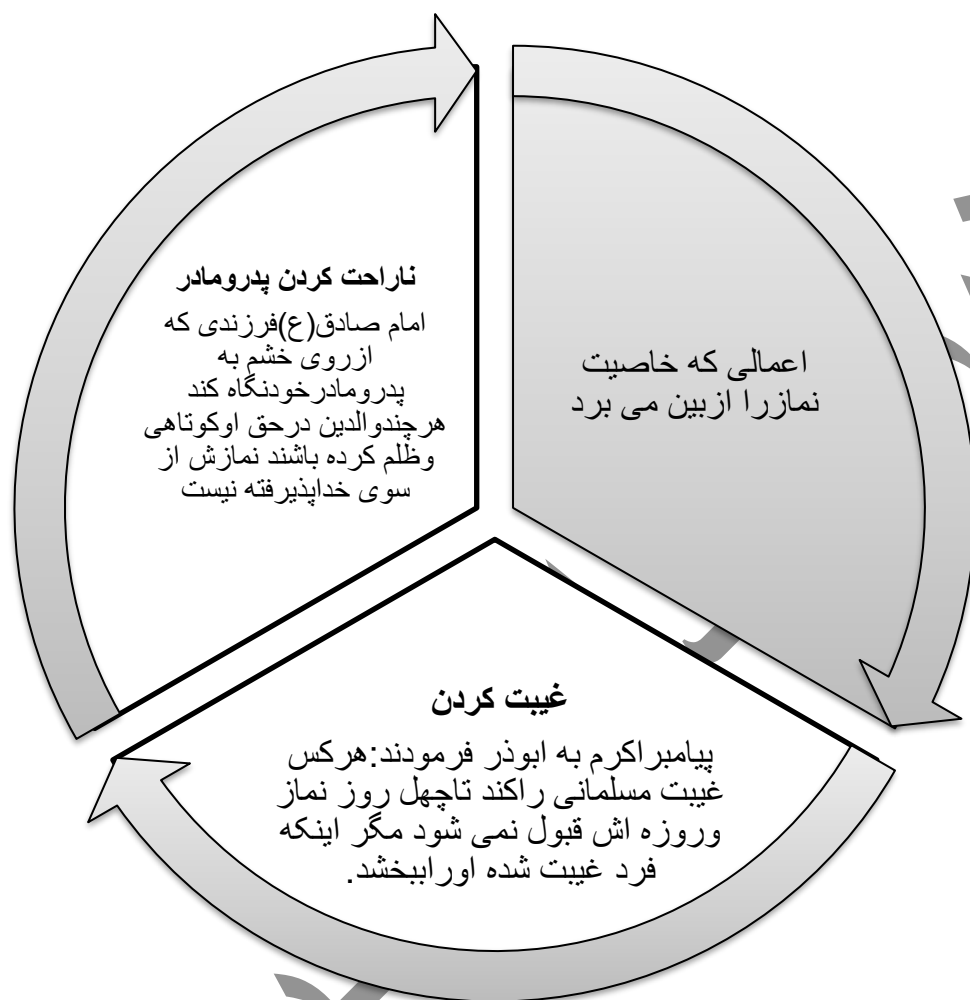
وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ
تأثیر نماز به تداوم و به میزان دقت و توجه ما بستگی دارد.

با تکرار درست آنچه در نماز می گوئیم و انجام می دهیم به تدریج چنان تسلطی بر خود می یابیم که می توانیم در برابر منکرات بایستیم و از انجامشان خودداری کنیم.

ای مردمی که ایمان آورده اید، به راستی شراب و قمار و بت پرستی و تیرک های بخت آزمایی، پلید و از کارهای شیطانی است. پس از آنها دوری کنید تا رستگار شوید. شیطان می خواهد با شراب و قمار بین شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا دور سازد و از نماز باز دارد. مانده، ۹۱، ۹۰

از این رو است که امام صادق می فرماید:
 هر کس می خواهد بداند آیا نمازش پذیرفته شده یا نه، باید ببیند که نماز، او را از گناه و زشتی باز داشته است یا نه. به هر مقدار که نمازش سبب دوری او از گناه و منکر شود، این نماز قبول شده است نتیجه اینکه: اگر نماز، ما را از گناه و زشتی باز ندارد، معلوم می شود که عیب و نقصی در نماز خواندن ما هست. باید جست و جو کنیم تا آن عیب را بیابیم و برطرف کنیم

روزه و تقویت تقوا

مصدق کامل تمرین صبر و پایداری در برابر خواهش های دل

يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ بقره، ۱۸۳

احکام روزه

- ۱- اگر روزه دار سهواً چیزی بخورد یا بیاشامد، روزه اش صحیح است
 - ۲- اگر روزه دار، چیزی را که لای دنداننش مانده عمدافروبرد روزه اش باطل می شود.
 - ۳- روزه دار نباید غبار غلیظ و دود سیگار و تنباکو و مانند آنها را به حلقش برساند.
 - ۴- استفراغ روزه را باطل نمی کند، مگر اینکه عمدی باشد
- اگر کسی به علت عذری مانند بیماری نتواند روزه بگیرد و بعد از ماه رمضان عذر او برطرف شود و تا رمضان آینده عمداً قضای روزه را نگیرد، باید هم روزه را قضا کند و هم برای هر روز یک مُد تقریباً ۷۵۰ گرم کندم و جو و مانند آنها به فقیر بدهد.
 - اگر کسی روزه ماه رمضان را عمداً نگیرد، باید هم قضای آن را به جا آورد و هم کفاره بدهد؛ یعنی برای هر روز، دو ماه روزه بگیرد که یک ماه آن باید پشت سر هم باشد یا به شصت فقیر طعام بدهد به هر فقیر یک مُد و این کار باید تا قبل از رمضان آینده انجام شود
 - اگر کسی به چیز حرامی روزه خود را باطل کند؛ مثلاً دروغی را به خدا نسبت دهد، کفاره جمع بر او واجب می شود. یعنی باید هر دو کفاره یاد شده را انجام بدهد.

وظیفه شخص مسافر (نماز شکسته و روزه نباید بگیرد)

رفتن او بیشتر از ۴ فرسخ شرعی (۲۲/۵ ک) و مجموعه رفت و برگشت او بیشتر از ۸ فرسخ باشد.

بخواهد کمتر از ده روز در جایی که سفر کرده، بماند

برای انجام کار حرام سفر نکرده باشد (کمک به ظالم- نهی پدر و مادر)

اگر کسی که روزه گرفته، پیش از ظهر مسافرت کند و بخواهد به بیش از چهار فرسخ برود، در صورتی که چیزی نخورده باشد باید روزه بگیرد در غیر این صورت نباید روزه بگیرد (اندیشه و تحقیق)

اگر کسی که روزه است، بعد از ظهر مسافرت کند روزه خود را ادامه دهد. (اندیشه و تحقیق)

اگر مسافر پیش از ظهر به وطنش یا به جایی که می خواهد ده روز در آنجا بماند، وقتی به چهار فرسخ (حد ترخص) برسد باید روزه خود را افطار کند (اندیشه و تحقیق)

تست

۱۵۰- حکم نماز و روزه مسافری که در ماه رمضان از صبح درسفر باشد و بعد از ظهر به محل اقامت ده روز برسد چیست؟ سراسری انسانی ۹۶

- ۱- اگر محل اقامت وطن اوست باید نمازها را کامل بخواند و روزه بگیرد.
- ۲- نمازهای پس از آن را کامل بخواند و روزه آن روز را نمی تواند بگیرد.
- ۳- نماز ظهر و عصر را مجدداً کامل بخواند و روزه آن روز را نمی تواند بگیرد.
- ۴- اگر محل اقامت وطن او نباشد باید نماز ظهر و عصر را مجدداً کامل بخواند و روزه بگیرد.

تست

۱۵۱- کفاره کسی که با خوردن آب یا پاخاک روزه خود را عمداً باطل کرده چه تفاوتی با هم دارد؟ سراسری ریاضی ۹۶

- ۱- اولی باید برای هر روز یک مد طعام به فقیر بدهد و دومی باید برای هر روز به شصت فقیر طعام دهد.
- ۲- اولی نیاز به روزه ندارد و دومی باید هم قضا کند و هم کفاره بدهد.
- ۳- اولی در انتخاب نوع کفاره آزاد است و دومی باید کفاره جمع دهد.
- ۴- اولی باید دوماه روزه بگیرد و دومی باید به شصت فقیر طعام دهد.

تست

۱۵۲- اگر کسی که روزه است پیش از ظهر مسافرت کند وظیفه او نسبت به روزه اش چیست؟ سراسری تجربی ۹۶

- ۱- اگر نیت روزه کرده باید روزه اش را تمام کند و در غیر این صورت باید افطار نماید.
- ۲- اگر تظاهر عملی که روزه را باطل کند انجام ندهد باید روزه اش را کامل نماید.
- ۳- باید تا وقتی که ۴ فرسخ رفت و ۴ فرسخ برگشت دارد روزه اش را نگهدارد.
- ۴- باید تا حد ترخص روزه اش را نگه دارد و می تواند پس از آن افطار نماید

تست

۱۵۳- با توجه به آیات قرآن کریم فراهم شدن امکان دستیابی به تقوای الهی ثمره ی عمل به کدام دستورات است؟ سراسری هنر ۹۶

- ۱- کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم
- ۲- استعینوا بلاصبر و الصلاه ان الله مع الصابرين
- ۳- اتل ما اوحی الیک من الکتاب و اقم الصلاه
- ۴- اجیب دعوه الداع اذا دعان فلیستجیبوا لی

تست

۱۵۴- اگر کسی از وطن خود ۴ فرسخ دور شود و ۵ روز در شهر الف بماند و سپس ۴ فرسخ دیگر برود و بخواهد یازده روز در شهر ب بماند نماز و روزه اش در ماه رمضان چه حکمی دارد؟ خارج از کشور ۹۵

- ۱- در شهر الف و در شهر ب نمازش شکسته است و نباید روزه بگیرد.
- ۲- در شهر الف و در شهر ب نمی تواند روزه بگیرد و باید کفاره بدهد و نمازش شکسته است.
- ۳- در شهر الف نمازش شکسته است و نباید روزه بگیرد ولی در شهر ب نمازش تمام است و باید روزه بگیرد.
- ۴- در شهر الف نمازش کامل است و باید روزه بگیرد ولی در شهر ب نمازش شکسته است و نباید روزه بگیرد.

تست

۱۵۵- اگر کسی به شهری برود که راه رفت آن بیش از ۴ فرسخ شرعی (حدود ۲,۵ کیلومتر) باشد نماز و روزه او چه حکمی دارد؟ سراسری ریاضی ۹۵

- ۱- بستگی به مسافت مسیر برگشت دارد.
- ۲- باید نماز را شکسته بخواند و نمی تواند روزه بگیرد.
- ۳- اگر کمتر از ده روز بماند نمازش شکسته است و نمی تواند روزه بگیرد.
- ۴- اگر مجموع مسافت رفت و برگشت او ۴ فرسخ باشد نمازش شکسته است و نمی تواند روزه بگیرد.

تست

۱۵۶- اگر فرزند با نهدی پدر و مادر به سفری برود که آن سفر بر او واجب نبوده نماز و روزه اش چه حکمی دارد؟ سراسری خارج از کشور ۹۴

- ۱- باید نماز را تمام بخواند و روزه را نگیرد
- ۲- باید نماز را شکسته بخواند و روزه اش را بگیرد.
- ۳- باید نماز را شکسته بخواند و روزه اش را نگیرد.
- ۴- باید نماز را تمام بخواند و روزه اش را بگیرد.

تست

۱۵۷- حضرت علی (ع) مثل چه آدم هایی را مثل سوار کارانی می داند که بر اسب های راهوار سوار شده اند و لجام اسب را در اختیار دارد و اولین مرتبه ی آن کدام است؟ سراسری ریاضی ۹۴

- ۱- با ایمان- در مواقع خطر بر خود مسلط هستند و از گناه دوری می کنند.
- ۲- با تقوا- در مواقع خطر بر خود مسلط هستند و از گناه دوری می کنند.
- ۳- با ایمان- خوبی را دوست دارند و از بدی ها بیزارند.
- ۴- با تقوا- خوبی را دوست دارند و از بدی ها بیزارند.

تست

۱۵۸- باتوجه به فرمایش امام صادق (ع) فرزندی که از روی خشم به پدر و مادر خود نگاه کند هر چند والدین در حق او کوتاهی و ظلم کرده

باشند چه مجازاتی دارد؟ سراسری زبان ۹۴

۱- مورد غضب خداوند قرار می گیرد.

۳- از رحمانیت و رحیمیت الهی محروم می شود.

تست

۱۵۹- اگر روزه دار، چیزی را که لای دندان مانده عمدافرو ببرد روزه اش چه حکمی دارد و وظیفه ی او چیست؟ سراسری هنر ۹۴

۱- باطل نمی شود- امساک کند و نیازی به قضای روزه نیست ۲- باطل می شود- قضای آن را بجا آورد و کفاره هم بدهد.

۳- باطل می شود- فقط قضای آن را به جا آورد. ۴- باطل نمی شود- سیک مد طعام به فقیر بدهد.

نکته: سوال از اندیشه و تحقیق

تست

۱۶۰- اگر مسافر پیش از ظهر به وطنش برسد، یا به جایی برسد که میخواهد ده روز در آن جا بماند، چنانچه کاری که روزه را باطل

میکند انجام نداده و یا انجام داده، به ترتیب مشمول کدام حکم فقهی است؟ سراسری تجربی ۹۳

۱- بهتر است آن روز را روزه بگیرد- قضا و کفاره آن روز بر او واجب است.

۲- بهتر است آن روز را روزه بگیرد - قضای روزه ی آن روز بر او واجب است.

۳- باید آن روز را روزه بگیرد - قضا و کفاره آن روز بر او واجب است.

۴- باید آن روز را روزه بگیرد- قضای روزه ی آن روز بر او واجب است.

تست

۱۶۱- مصداق کامل تمرین پایداری در برابر خواهشهای دل... است که مهم ترین ثمره اش دست یابی به... می باشد سراسری ریاضی ۹۳*

۱- روزه- تقوا ۲- نماز- تقوا ۳- نماز- دوری از گناه ۴- یاد خدا- دوری از گناه